

Úřad pro dohled
nad hospodařením
politických stran
a politických hnutí

Kounicova 688/26
602 00 Brno
ID DS: psn9irb
podatelna@udhpsch.cz
<https://www.udhpsch.cz>

UKPSX000Y0CK

VIZE pro Česko
IČ 07301600
Modřínová 496
253 01 Chýně

Sp.zn.: S-UDH-00927/2022 ČÚ
Naše č.j.: UDH-02553/2022 Vaše č.j.: Dne: 25.11.2022
Vyřizuje: Mgr. et Mgr. Jiří Navrátil, Ph.D. Tel.: +420 731 770 848
E-mail: jiri.navratil@udhpsch.cz

Protokol o kontrole

vyhotovený dle § 12 zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „kontrolní řád“)

Označení kontrolního orgánu

Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí (dále jen „Úřad“), IČO 05553466, sídlo: Kounicova 688/26, 602 00 Brno, ID DS: psn9irb

Označení kontrolujících osob

Mgr. et Mgr. Jiří Navrátil, Ph.D., člen úřadu, číslo průkazu člena 004, vedoucí kontrolní skupiny,
Mgr. Monika Strnadová, číslo průkazu pověřeného zaměstnance 008, členka kontrolní skupiny

Označení ustanovení právního předpisu vymezujícího pravomoc kontrolního orgánu k výkonu kontroly

§ 19f písm. a) zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sdružování“)

Označení přizvané osoby, včetně důvodu jejího přizvání

Kontrola provedena bez přizvaných osob.

Označení kontrolované osoby

VIZE pro Česko, IČ 07301600, se sídlem Modřínová 496, 253 01 Chýně

Označení předmětu kontroly

Hospodaření politického hnutí v roce 2019–2020

Kontrolní úkon, kterým byla kontrola zahájena a den jeho provedení

Doručení oznámení o zahájení kontroly kontrolované osobě, č.j.: UDH-00927/2022, dne 22.04.2022

Poslední kontrolní úkon předcházející vyhotovení protokolu o kontrole a den jeho provedení

Vyhodnocení a kontrola zaslaných skutečností z písemného vyjádření kontrolované osoby, které bylo Úřadu doručeno dne 16.05.2022, pod č.j. UDH-1218/2022, uskutečněné dne 26.10. 2022 (viz úřední záznam ze dne 26.10. 2022 č.j. UDH-02327/2022).

Použité zkratky a synonyma

Úřad, kontrolní orgán	Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí
Zpráva, ZFK, zpráva o financování kampaně	Zpráva o financování volební kampaně
VIZE pro Česko, politické hnutí, kontrolovaná osoba	VIZE pro Česko, IČ 07301600, se sídlem Modřínová 496, 253 01 Chýně
Zákon o politických stranách, zákon o sdružování	Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů
Kontrolní řád	Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole, ve znění pozdějších předpisů

1. Předmět kontroly

Předmětem kontroly vedené Úřadem vůči kontrolované osobě bylo hospodaření politického hnutí v roce 2019-2020, zejména splnění povinnosti stanovené kontrolované osobě v § 18 odst. 3 zákona o sdružování, podle něhož, získají-li strany a hnutí dar nebo jiné bezúplatné plnění v rozporu se zákonem o sdružování, jsou povinny vrátit jej dárci, a to nejpozději do 1. dubna roku následujícího po roce, ve kterém jej získaly. Není-li vrácení možné, odvedou v téže lhůtě peněžní částku odpovídající peněžitému daru nebo jinému bezúplatnému plnění nebo obvyklé ceně¹ věcného daru nebo jiného bezúplatného plnění do státního rozpočtu. Jedná-li se o peněžitý dar nebo jiné bezúplatné plnění, jsou strany a hnutí povinny vrátit jej včetně jeho úrokového zhodnocení ve výši diskontní sazby České národní banky platné ke dni vrácení.

1. Průběh kontroly a kontrolní zjištění

1.1 Úkony předcházející kontrole

U politického hnutí byly ze strany Úřadu provedeny dle § 3 odst. 1 kontrolního řádu úkony před zahájením kontroly, které spočívaly v podrobné analýze údajů uvedených ve výroční finanční zprávě politického hnutí za rok 2019. V rámci této analýzy bylo zjištěno, že politické hnutí v roce 2019 přijalo bezúplatné plnění ve výši 16.500,-Kč, a to jako slevu na inzerci, od společnosti **MAFRA, a.s.**, IČ 45313351, se sídlem Karla Engliše 519/11, Praha 5, Smíchov (dále jen „*MAFRA, a.s.*“).

1.2 Zahájení kontroly

Kontrola splnění povinnosti stanovené v § 18 odst. 3 zákona o sdružování byla dle § 5 odst. 2 písm. b) kontrolního řádu zahájena doručením oznámení o zahájení kontroly kontrolované osobě, č.j. UDH927/2022, a to dne 22.04.2022. Lhůta pro sdělení příslušných skutečností a jejich podložení relevantními podklady byla stanovena do 20 dnů od doručení oznámení, tedy do 12.05. 2022.

1.3 Vyžádané podklady

S ohledem na charakter a předmět vedené kontroly, kontrolní orgán od politického hnutí požadoval sdělení, zda bylo nejpozději do 1. dubna 2020 výše uvedené bezúplatné plnění vráceno dárci, příp. zda byla ve stejné lhůtě odvedena peněžní částka odpovídající bezúplatnému plnění do státního rozpočtu. Úřad dále kontrolovaný subjekt požádal o podložení uvedených skutečností (faktury, výpisy z účtu apod.).

1.4 Kontrolní zjištění

¹ Zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon o sdružování ve svém § 18 odst. 1 taxativně vymezuje subjekty, od nichž politické strany a politická hnutí nesmějí přijmout dar či jiná bezúplatná plnění. Jedním z těchto subjektů je mj. i majetek svěřeneckého fondu [§ 18 odst. 1 písm. h) zákona o sdružování]. V rámci úkonů předcházející kontrole bylo ze strany Úřadu zjištěno, že kontrolovaná osoba ve Výroční zprávě za rok 2019 vykázala přijetí bezúplatného plnění ve výši 16.500,-Kč. Přijetí tohoto bezúplatného plnění bylo v rámci následně zahájené kontroly ze strany kontrolované osoby doloženo fakturou, ze které vyplývá, že šlo o slevu na inzerci, od společnosti MAFRA, a.s. Od 16.10.2013 je jediným akcionářem společnosti MAFRA, a.s., společnost AGROFERT, a.s., IČ 26185610, se sídlem Pyšelská 2327/2, Praha 11, Chodov, jejíž akcie byly k 3.2.2017 vloženy do svěřenských fondů AB private trust I, svěřenský fond, a AB private trust II, svěřenský fond.

S ohledem na výše uvedené je tedy patrné, že politické hnutí přijalo bezúplatné plnění v rozporu s § 18 odst. 1 písm. h) zákona o sdružování. V případě, kdy k takto přijatému daru či jiného bezúplatného plnění dojde, mají politické strany nebo hnutí dle § 18 odst. 3 povinnost vrátit jej dárci, a to nejpozději do 1. dubna roku následujícího po roce, ve kterém jej získaly. Není-li vrácení možné, odvedou v téže lhůtě peněžní částku odpovídající peněžitému daru nebo jinému bezúplatnému plnění nebo obvyklé ceně² věcného daru nebo jiného bezúplatného plnění do státního rozpočtu. Jedná-li se o peněžitý dar nebo jiné bezúplatné plnění, jsou strany a hnutí povinny vrátit jej včetně jeho úrokového zhodnocení ve výši diskontní sazby České národní banky platné ke dni vrácení.

Kontrolní orgán v rámci vedené kontroly politické hnutí vyzvalo ke sdělení, zda byla z jeho strany povinnost stanovená v § 18 odst. 3 zákona o sdružování splněna. Na základě této výzvy kontrolovaná osoba sdělila³, že se neztotožňuje „s výkladem, že standardní sleva na inzerci, která je poskytována všem inzerentům objedávajícím u společnosti MAFRA, a.s. nebo jakékoli jiné mediální společnosti inzerci nebo související služby ve větším objemu, představuje poskytnutí daru nebo jiného bezúplatného plnění z majetku svěřeneckého fondu. Úmyslem zákonodárce nebylo paralyzovat standardní inzertní činnost žádné mediální společnosti, byť by jejím akcionářem byl svěřenecký fond. Regulace míří na případy, kdy by např. společnost Mafra poskytla nestandardní (resp. neobvykle vysokou) slevu politickému hnutí propojenému s osobou, která tuto společnost prostřednictvím svěřeneckého fondu vlastní. Z výše uvedených důvodů jsme přesvědčeni, že standardní sleva 16 500 Kč nemá být vrácena do státního rozpočtu a ani nám není známo, že by tak činily ostatní politické strany nebo politická hnutí, které v deníku METRO inzerují.“

Úřad k problematice zahrnutí svěřeneckého fondu do výčtu „zakázaných“ subjektů uvádí, že tento je reakcí zákonodárce na změny v právní úpravě v souvislosti s přijetím občanského zákoníku. Svěřenský fond, upravený v § 1448 až § 1474 občanského zákoníku představuje zcela zvláštní druh správy cizího majetku (svěřenský fond nemá právní osobnost), přičemž jeho podstata spočívá v tom, že zakladatel svěřenského fondu vyčlení ze svého majetku určitou část a svěří ji správci,

² Zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku), ve znění pozdějších předpisů.

³ Podáním doručeným dne 16.05.2022, č.j. UDH-1218/2022

který majetek spravuje ve prospěch určité osoby (obmyšleného) či za konkrétním účelem (soukromý či veřejně prospěšný). Základním znakem tohoto institutu je tedy, že vyčleněný majetek přestává být vlastnictvím zakladatele, stává se samostatnou množinou, která není ani vlastnictvím správce, ani obmyšleného, správce je však oprávněn ke svěřenému majetku vykonávat práva, která vlastníkově přísluší.

Praxe nicméně odhalila slabiny tohoto institutu, resp. jeho právní úpravy, a tou je jednak umožnění anonymity zakladatele (skutečného vlastníka) i do fondu převáděného majetku, neboť převodem evidovaného majetku (nemovitosti, podíly, akcie) z příslušné evidence skutečný vlastník mizí (je nahrazen osobou správce svěřenského fondu), jednak znemožnění dohledu ze strany orgánů veřejné moci, neboť svěřenské fondy vznikají na základě zakladatelské smlouvy ve formě notářských zápisů, aniž by byly jakkoliv centrálně evidovány. Tyto slabiny byly ostatně také důvodem, proč byly svěřenské fondy zahrnuty do výčtu "zakázaných" subjektů v odst. 1, jak vyplývá z důvodové zprávy k zákonu č. 302/2016 Sb. ("*do výčtu se nově zahrnují svěřenské fondy, neboť jejich právní úprava v podstatě umožňuje anonymní dárcovství...*"). Pro úplnost je vhodné dodat, že novela občanského zákoníku (zákon č. 460/2016 Sb., s účinností od 28.2.2017) na tyto nedostatky reagovala zavedením centrální evidence svěřenských fondů, s inspirací v zákoně č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob.⁴

Pokud tedy posuzujeme jednání, které je popsáno zákonodárcem v ust. § 18 odst. 1 písm. h) zákona o sdružování, tak v rámci přijetí daru či jiného bezúplatného plnění od „zakázaného“ dárce není rozhodující, v jaké výši je dar či jiné bezúplatné plnění svěřeneckým fondem kontrolované osobě poskytnuto; rozhodující je skutečnost, zda k poskytnutí došlo.

Poskytnutí tohoto typu plnění ve své výroční finanční zprávě za rok 2019 deklarovala sama kontrolovaná osoba, a své tvrzení následně doložila fakturou s se slevou na inzerci ve výši deklarovaného bezúplatného plnění. I z toho důvodu není namístě přijetí bezúplatného plnění v rozporu s § 18 odst. 1 písm. h) zákona o sdružování zpochybňovat.

Následně tedy měla kontrolovaná osoba postupovat podle § 18 odst. 3 zákona o sdružování. Dle sdělení kontrolované osoby však tento postup, který zákonodárcem pro dary a jiná bezúplatná plnění přijatá v rozporu s § 18 odst. 1 písm. h) zákona o sdružování stanovil, kontrolovaná osoba nedodržela a bezúplatné plnění ve výši 16.500,-Kč nevrátila dárce, resp. částku odpovídající jinému bezúplatnému plnění neodvedla do státního rozpočtu.

Tím, že kontrolovaná osoba toto bezúplatné plnění nejpozději do 1. dubna roku následujícího po roce, ve kterém jej získala, tedy do 1. dubna 2020, nevrátila, resp. neodvedla v téže lhůtě peněžní částku odpovídající tomuto bezúplatnému plnění do státního rozpočtu, porušila ust. § 18 odst. 3 zákona o sdružování.

⁴ Viz blíže např. KYSELA, J., KOKEŠ, M. *Zákon o sdružování v politických stranách a politických hnutích. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 117.

Poučení

Proti výše uvedeným kontrolním zjištěním může kontrolovaná osoba podle § 13 kontrolního řádu podat u Úřadu písemně (prostřednictvím poštovní přepravy, datovou zprávou či e-mailem se zaručeným elektronickým podpisem) ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení protokolu o kontrole námitky, z nichž musí být zřejmé, proti jakému kontrolnímu zjištění směřují, a musí obsahovat odůvodnění nesouhlasu s tímto kontrolním zjištěním.

Mgr. et Mgr. Jiří Navrátil
vedoucí kontrolní skupiny

Mgr. Monika Strnadová
členka kontrolní skupiny